

Na to se nastavlja pitanje, bolje reći sljedeća dvojba: hoćemo li biti stalni uvoznik etilena ili ćemo se odlučiti za vlastitu proizvodnju? Tu su nadalje i pitanja drugih proizvodnji, kao na primjer stirena i polistirenske tehnolo-

gije i kapaciteta s obzirom na postojeće viškove benzena u rafinerijama zbog naravi tehnološkog procesa. Rekao bih da imamo uvjete za unapređenje te grane, u čemu svoj interes ima i država, gospodarstvo i drugi.

U uvjerenju da će se naći optimalna rješenja, čestitam jubilej – 50 godina postojanja tvrtke te svima želim sve najbolje u ostvarivanju radnih zadaća!

DIOKI I REACH

Privedio: Feđa ŠTULIĆ, dipl. ing., Razvoj proizvoda i primjena, DIOKI d.d., Zagreb

REACH (e. *Registration, Evaluation and Authorisation of CHemicals*) je Uredba Europske unije 1907/2006 koja se odnosi na registraciju, evaluaciju, autorizaciju i ograničavanje kemikalija. Stupio je na snagu 1. lipnja 2007. godine. *REACH* zamjenjuje i ujednačava gotovo 40 različitih prijašnjih pravnih akata. Cilj je ove Uredbe kontrola rizika vezana uz sigurno korištenje kemikalija. Prema *REACH*-u proizvođači i uvoznici kemikalija u količini većoj od 1 t/god. moraju se registrirati pri *Europskoj agenciji za kemikalije* (e. *European Chemicals Agency, ECHA*) te osigurati informacije o fizikalno-kemijskim, zdravstvenim i okolišnim svojstvima navedenih tvari. Podaci se moraju distribuirati i duž cijeloga nabavnog lanca. S obzirom na količinu tvari koje se proizvode ili uvoze u EU, zadani su rokovi do kada registracija mora biti obavljena:

- 30. 11. 2010. – rok do kada se moraju registrirati tvari koje se proizvode ili uvoze u EU u količini većoj od 1 000 t/god. te za različite opasne tvari
- 31. 5. 2013. – rok za tvari u količini od 100 do 1 000 t/god.
- 31. 5. 2018. – rok za tvari u količini od 1 do 100 t/god.

Za tvari vrlo visokog rizika *REACH* predviđa sustav autorizacije kojim će se takve tvari kontrolirati na odgovarajući način te, ako je to moguće, progresivno supstituirati sigurnijim tvarima ili tehnologijama. Te tvari pripadaju skupini prioritarnih tvari i tijekom vremena uključit će se u *REACH*, nakon čega će proizvođači/uvoznici biti obvezni pod-

nijeti prijavu *ECHA*-i za autorizaciju njihova daljnega korištenja.

Polimeri su izuzeti od postupka registracije i evaluacije. Obveza proizvođača i uvoznika polimera je registrirati monomere i druge tvari prisutne u polimerima ako ih nitko u nabavnom lancu nije prije registrirao te ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- tvar je prisutna u polimeru u masenoj koncentraciji većoj od 2 %
- tvar se, u sastavu polimera, stavlja na tržište EU u količini većoj od 1 t/god.

Puna primjena *REACH*-a počela je predregistracijom koja je trajala od 1. lipnja do 1. prosinca 2008. godine. Kako Republika Hrvatska nije članica EU, hrvatske su tvrtke predregistraciju, ali i registraciju mogle obaviti isključivo preko ovlaštenog predstavnika u EU (e. *Only representative*). *DIOKI* d.d. je kao svoga ovlaštenog predstavnika imenovao tvrtku *Adriaoil* S.p.A. iz Milana. *Adriaoil* je time postao nositelj svih *DIOKI*-jevih obveza vezanih uz *REACH*.

Potkraj listopada 2008. *Adriaoil* je za potrebe *DIOKI*-ja obavio predregistraciju monomera i tvari prisutnih u polimerima koje dolaze izvan EU. Predregistraciju tvari u sastavu *DIOKI*-jevih materijala koje su EU poddijetla, obavili su proizvođači istih. Nakon što je *ECHA* objavila cijeli niz novih uputa i tumačenja vezanih uz postupak predregistracije, *Adriaoil* je iz opreza predregistrirao sve tvari prisutne u našim materijalima.

Uspješno obavljenom predregistracijom *DIOKI* je automatski pristupio tzv. *pre-SIEF*-ovima

(e. *Substance information exchange forum, SIEF*). *SIEF*-ovi su vrste foruma u kojima se razmjenjuju podaci o nekoj tvari između potencijalnih registranata. Tvrtke unutar *pre-SIEF*-a nakon što detaljnim razmatranjem utvrde da namjeravaju registrirati istu tvar kreću u formiranje *SIEF*-a za pojedinu tvar. Unutar *SIEF*-a tvrtke imaju slobodu izbora u pogledu načina komunikacije i organizacije, tj. *ECHA* ne sudjeluje u raspravama između potencijalnih registranata, kao ni u osnivanju pojedinih *SIEF*-ova. Potencijalni registranti nakon što izaberu vodećeg registranta unutar *SIEF*-a počinju zajedničku pripremu i predaju registracijskog dosjea.

Uz dosje, potrebno je dostaviti *Izveštaj o kemijskoj sigurnosti* za tvar koja se proizvodi ili uvozi u količini većoj od 10 t/god. Unutar izvještaja potrebno je dostaviti i *Scenarij izloženosti*, koji propisuje niz mjera i uvjeta za pravilnu uporabu kemikalija i upravljanje rizikom. Cilj je scenarija da se tvari upotrebljavaju točno prema elaboratu proizvođača ili uvoznika te da tako bude propisno kontroliran mogući rizik za zdravlje ljudi i okoliša.

ECHA je odgovorna za postupak registracije i dodjeljivat će registracijske brojeve pojedinim tvarima za njihovo plasiranje na tržište.

Na kraju treba napomenuti kako postupak registracije, s obzirom na veliku količinu traženih podataka u registracijskim dosjeima, zahtijeva od svake tvrtke velik angažman te ga treba shvatiti krajnje ozbiljno.